

Секція: Фінанси, гроші та кредит

Овсієнко В. В.

здобувач вищої освіти ВТЕІ КНТЕУ

Гатаулліна Е. І.

асистент кафедри фінансів

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Вінниця, Україна

ІНФРАСТРУКТУРА ГРОШОВОГО РИНКУ

Актуальність дослідження. Поняття “грошовий ринок” є однією із основних категорій наукових досліджень у сфері фінансів та грошового обігу. Зокрема воно є ключовим у вивченні механізму формування рівноваги грошового ринку. Однак поняття “грошовий ринок” досліджено недостатньо: спостерігається плуралізм думок щодо структури грошового ринку, яка по-різному трактується вченими залежно від специфіки їх наукових досліджень. Таким чином, постає необхідність уточнення змісту даного поняття у контексті дослідження методичних підходів щодо формування рівноважного стану грошового ринку. Відсутність законодавчого закріплення змісту даного поняття в Україні підвищує актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження грошового ринку та його компонентів, зокрема попиту і пропозиції на гроші, рівня процентних ставок, є предметом аналізу багатьох сучасних економічних теорій. У наукових працях зарубіжних учених, зокрема Дж. М. Кейнса, М. Фрідмана, Л. Харріса, Дж. Хікса, розроблено функціональні проблеми грошового ринку, досліджено причинно-наслідкові зв'язки між показниками грошового ринку та основними макроекономічними індикаторами, представлено теоретичні підходи до забезпечення рівноваги на грошовому ринку. Функціонування грошового ринку опосередковане системою інфраструктурних елементів, найважливіше значення з яких має

банківська система. Особливу увагу цій складовій присвятили свої праці такі вітчизняні і зарубіжні вчені, як Ю. Бабічева, А. Гальчинський, О. Лаврушин, А. Мороз, М. Савлук, В. Сенчагов, В. Усоскін та ін. Значно менше уваги приділено вивченню інфраструктури грошового ринку загалом і розробленню підходів до її дослідження [1, с. 188-190].

Мета дослідження: на основі узагальнення підходів, сформованих у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, а також враховуючи особливості вивчення рівноважних станів в економіці, обґрунтувати авторське бачення сутності та структури грошового ринку.

Виклад основного матеріалу. «Інфраструктура» – це складові частини загального устрою економічного чи політичного життя, які мають підпорядкований, допоміжний характер і забезпечують нормальну діяльність економічної чи політичної системи в цілому. Уперше поняття «інфраструктура» почало застосовуватись у західній економічній літературі лише з початку 40-х рр. ХХ століття. Іншими словами, інфраструктура – це сукупність організацій, установ, посередників, завдання яких полягає в обслуговуванні будь-якої соціально-економічної системи та забезпеченні нормальної її діяльності [4, с. 222].

У сучасний період сформувались інституціональна, маркетингова, розподільна і логістичні концепції ринкової інфраструктури, кожна з яких акцентує увагу на її ролі у процесі нормального протікання окремих стадій виробництва й обороту матеріальних і нематеріальних благ. Дослідження інфраструктури грошового ринку, як відправного моменту, припускає, перш за все, систематизацію теорій грошового ринку. При цьому найважливішими напрямками є кейнсіанський, посткейнсіанський, неокласичний і кейнсіансько-неокласичний синтез, основна відмінність між якими полягає в розумінні компонентів грошового ринку, впливу їх на економіку, можливості кількісного виміру. Разом з тим інфраструктура грошового ринку являє собою складову ринкової інфраструктури

універсального характеру, що впливає на стан окремих ринків і на макроекономічні параметри національної економіки загалом. Інфраструктура грошового ринку розглядається в науковій економічній літературі в основному з позицій: складової фінансово-кредитної інфраструктури (А. С. Новоселов, Г. В. Тимофєєва та ін); інфраструктурного блоку грошової системи (О. І. Лаврушин та ін.); банківського сектору (Д. А. Бабічева, В. М. Усоскін та ін).

Грошовий ринок відрізняється від традиційних ринків у тому сенсі, що тут гроші обмінюються на інші активи з альтернативною вартістю, яка виміряна у формі номінальної норми відсотка. Подібно будь-якому ринку, грошовий ринок може нормально функціонувати тільки за наявності певної інфраструктури [2, с. 145].

Відомо, що грошовий ринок складається з великої кількості різноманітних «каналів», за якими грошові кошти «перетікають» від власників заощаджень до позичальників. Ці канали можна поділити на дві основні групи. До першої належать так звані канали прямого фінансування, тобто канали, за якими грошові кошти переміщуються безпосередньо від власників заощаджень до позичальників. Друга група – це канали непрямого фінансування. За непрямого фінансування грошові кошти, що переміщуються від домашніх господарств у напрямку фірм, проходять через особливі інститути, до числа яких належать, наприклад, банки, взаємні фонди, а також страхові компанії; ці організації називаються фінансовими посередниками. Фінансові посередники є водночас інститутами інфраструктури фінансового ринку [6, с. 86].

Інфраструктура грошового ринку не лише має свою сутність, яка проявляється у її складових, принципах функціонування, особливостях і специфіці діяльності окремих установ, а й активно взаємодіє з навколишнім середовищем, з іншими процесами в економічній та соціальній сферах, відповідно на них впливаючи [5, с. 125-127].

Висновки. Актуальність і гострота проблеми діяльності інфраструктури грошового ринку та взаємодії окремих її складових свідчить про необхідність проведення відповідних теоретико-методологічних досліджень. Теоретичні й емпіричні напрацювання вітчизняних учених свідчать, що перелік таких чинників стосовно окремих складових інфраструктури грошового ринку може змінюватися з розвитком загальної ситуації на конкретних його секторах, тому важливим завданням є визначення цих факторів з урахуванням наявних тенденцій і тих, які можна прогнозувати за умов розвитку грошового ринку. Потребують дослідження механізми та схеми співпраці і впливу інфраструктури грошового ринку на структуру і темпи розвитку як фінансово-кредитної системи, так і економіки загалом, її реального сектору зокрема. Актуальним завданням є комплексне дослідження основних напрямів удосконалення діяльності банківської системи, страхового ринку, інститутів спільного інвестування і системи недержавного пенсійного забезпечення[3, с. 110-11].

Література:

1. Арбузов С. Г. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко та ін. – К. : Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. – 504 с.
2. Арбузов С. Г. Стан і перспективи розвитку грошово-кредитного ринку України / С. Г. Арбузов, О. А. Щербакова // Вісник Національного банку України. – 2012. – 263 с.
3. Енциклопедія банківської справи України / редкол. В. С. Стельмах (голова) та ін. – К. : Молодь, Ін Юре, 2001. – 680 с.

4. Маконнелл К. Р. Аналітична економіка: принципи, проблеми і політика. Макроекономіка ; пер. 13-го англ. вид. / К. Р. Маконнелл, С. Л. Брю. – Львів :Просвіта, 1997. – 671 с.
5. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / за ред. В. С. Стельмаха. – К. : Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.
6. Савченко Т. Г. Грошовий ринок: сутність, структура та інструменти // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – Вип. 31. – 266с.